

Силабус

Назва курсу	Основи медіаграмотності
Веб-сайт для курсу	http://do1.luguniv.edu.ua/ http://do.luguniv.edu.ua//
Мета й завдання курсу	<p>Мета курсу: формування теоретичної бази знань студентів з основ медіаграмотності і практичних навичок ефективної та безпечної взаємодії із сучасним медіапростором;</p> <p>підготовка студентів до свідомого існування у медіасередовищі та органічної інтеграції в медіакультуру через формування критичного відношення до аудіовізуального продукту; перетворення студентської молоді зі споживачів аудіовізуального продукту у свідомих та творчих користувачів мас-медіа, з імунітетом до маніпулятивної дії з боку медіа та вмінням максимально ефективно та безпечно використовувати можливості інформаційного простору.</p> <p>Завдання курсу полягають у наступному:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчити основні принципи функціонування різних видів масової інформації задля ефективного орієнтування в сучасному медіапросторі; - усвідомлювати роль медіа в формуванні полікультурної картини світу; - визначати негативні тенденції, що створюють сучасні медіа, зокрема соціальні мережі (дезорієнтація особистості, вплив на прийняття рішень та вибору, крайній негативізм тощо); - визначати характерні ознаки соціальної інформації, такі як: доступність, кількість, зміст, об'єктивність, адекватність, достовірність, точність, оперативність, надійність тощо, задля оцінювання її якості; - опанувати правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації - навчитися розрізняти інформацію за рівнем впливу на особистість, аналізувати, оцінювати та критично сприймати тексти медіаповідомлень; - оцінювати мову медіатекстів, визначати їх форми, жанри і категорії; - вміти «читати», ідентифікувати й обговорювати аудіовізуальні тексти, у тому числі, пов'язані з мовою медіа (ракурс, план, колір, звук і т.д.); - розшифровувати та використовувати закодовану в медіа повідомленнях інформацію; - розпізнавати гіперболізовані ознаки медіаповідомлень, пояснювати мету їх демонстрування; - виявляти маніпулятивний контент медіа, аналізувати вплив реклами; - визначати різницю між реальною подією та її відображенням у медіатексті / штучно створеній віртуальній реальності; - відбирати медіатексти відповідно до розважального чи

	<p>інформаційного аспекту змісту;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати перевірку та класифікацію джерел інформації; - ефективно збирати, обробляти, зберігати та передавати інформацію з урахуванням пріоритетів своєї професійної діяльності
Тривалість курсу	5 кредитів, 150 годин, із них контактних годин (лекції – 16, практичні – 14, контрольні модульні роботи – 4) та 82 години самостійної роботи.
Результати навчання	<p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРН 5. Знає основи цифрових пристроїв, онлайн- сервіси мережі Інтернет; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності; професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя; мережевий етикет у професійній діяльності; правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.</p> <p>ПРН 9. Знає сучасні методи науково-дослідницької, проблемно-пошукової роботи за спеціальністю, вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права.</p> <p>ПРУ 1. Уміє застосовувати набуті знання в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяє опануванню учнями іноземної мови, літератури для вирішення комунікативних завдань у практичних ситуаціях, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі мовно-літературної освіти.</p> <p>ПРУ 7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності критично оцінювати достовірність, надійність інформації, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів; використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних; аналізувати досвід роботи вчителів, моделювати елементи педагогічної діяльності.</p> <p>ПРУ 8. Володіє методами і прийомами науково-дослідницької, проблемно-пошукової діяльності в мовно-літературній освіті, уміє здійснювати наукове дослідження й публічно презентувати отримані результати з урахуванням вимог академічної доброчесності.</p> <p>Комунікація.</p> <p>ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу, розуміє й цінує мультикультурність.</p>

ПРК. 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРК. 3. Організовує педагогічну комунікацію суб'єктів освітнього процесу, ефективно співпрацює в команді в педагогічному колективі закладу освіти та інших професійних об'єднань.

ПРК. 4. Забезпечує діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.

Автономія і відповідальність

ПРА 1. Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.

ПРА 4. Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.

Загальні та фахові компетентності, які формуються у процесі вивчення дисципліни:

ІК. 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК. 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК. 3. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).

ЗК. 4. Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.

ЗК. 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.

ЗК. 6. Здатність до генерування нових ідей (креативність), використання інновацій у професійній діяльності, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість.

ЗК. 7. Здатність цінувати українську національну культуру,

	<p>поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.</p> <p>ЗК 9. Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.</p> <p>ЗК 10. Здатність до письмової й усної комунікації засобами української, російської й англійської мов; володіння різними видами мовленнєвої діяльності; спроможність розв'язувати комунікативні завдання російською, англійською мовами як усно, так і письмово, удосконалювати мовленнєві навички.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність планувати власну діяльність, керувати часом, критично оцінювати, аналізувати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
Тижневий розклад	2 години на тиждень
Теми	<p>1. Вступ до медіаосвіти та медіаграмотності. (Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії. Основні теорії медіаосвіти). 2. Роль медіа у формуванні сучасної картини світу. (Загальне поняття про медіа. Поняття про масову комунікацію. Правові основи функціонування медіа у суспільстві). 3. Вплив медіа на розвиток особистості. (Проблема медіасоціалізації. Позитивний та негативний медійний вплив. Медіа як ресурс особистості. Вплив медіа на інтелектуальний, емоційний та вольовий розвиток. Проблема медіазалежності). 4. Друковані медіа. (Що таке преса? Жанрова палітра у пресі. Структура сучасної газети. Стандарти подання інформації. Чому газета необхідна молодій людині? Молодіжні видання. Що потрібно знати, коли читаєш журнал? Маніпулятивні можливості преси. Медіарепрезентація). 5. Радіо як мас-медіа. (Радіогрупи в Україні. Класифікація форматів. Музичні й немусичні. Музика як частина поп-культури). 6,7. Телебачення. (Визначення поняття. Регулювання галузі. Українські медіамагнати і монополізація національного телепростору. Сучасні телевізійні жанри. Новини на телебаченні. Маніпулятивне телебачення. Загальна картина програмування сучасного телефіру). 8. Свобода слова і журналістська етика, стандарти журналістики (Свобода мас-медіа як важливий показник демократичності суспільства). 9. Кінематограф як вид мистецтва та форма соціальної комунікації. (Історія розвитку кіно. Види та жанри кінопродукції. Анімація як особливий вид кіно. Кіно як екранна культура). 10. Мова кіно. Аудіовізуальна грамотність як здатність критично сприймати аудіо-відеоматеріали. Аналіз фільму через призму жанру). 11. Загальні тенденції в сфері нових медіа. Інтернет і мобільний контент. (Засоби комунікації у мережі Інтернет: соціальні мережі, форуми, чати. Історія, вплив, аналіз позитивних</p>

	та негативних факторів використання. Блог та блогова журналістика. Онлайн журналістика).12. Життя в епоху Інтернет – нові ресурси і нові ризики. (Кібербулінг. Чи треба його «знати в обличчя»? Безпека та етика поведінки у мережі Інтернет. Специфічна мова інтернет – середовища).13. Маніпулятивні можливості медіа.(Об’єктивні і суб’єктивні причини викривлення інформаційного простору). 14. Види маніпуляцій та їх ознаки (телебачення, преса, соціальні мережі).(Маніпулятивний інструментарій виборчих технологій. Як розпізнати маніпуляцію в медіа? (перевірити фото, розпізнати фейк, відшукати бота). 15. Реклама як інструмент маніпуляцій. (Історія та роль реклами у сучасному суспільстві. Види та форми реклами, її специфічні види. Маніпуляція підсвідомістю. Емоційні мотиви рекламного впливу на особистість реципієнта. Психологічні маніпуляції у рекламних зразках).16.Аналіз медіатекстів різних видів медіа.(Критичний аналіз медіатекстів – основа медіаграмотності. Внутрішні і зовнішні складові аналізу медіатексту. Декодування медіатекстів).
Орієнтація (на кого розрахований курс)	Для всіх спеціальностей освітнього рівня бакалавр
Резюме викладача	Бурім О.В., викладачка кафедри культурології та кіно-, телемистецтва
Інформація для підтримання зв’язку з викладачем	e-mail: burim.helena@gmail.com
Попередня підготовка	Знання з таких освітніх компонентів: «Українська мова як іноземна», «Практичний курс англійської мови», «Практичний курс російської мови і культура мовлення»,»Актуальні питання історії української державності та культури»
Як навчатися?	Форма навчання очна або онлайн за допомогою платформ Zoom (із використанням онлайн інструментів для викладання даного курсу) та Moodle на Освітньому порталі ЛНУ імені Тараса Шевченка.
Навчальні матеріали	<p style="text-align: center;">Література основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Больц Норберт Абетка медіа / За загал. ред. В.Ф. Іванов; Переклад з нім. В. Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с. 2. Іванов В., Сердюк В. Журналістська етика: 3-є вид., випр. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 224 с. 3. Коваленко П.О., Мокрогуз О.П. Навчальна програма з основ медіаграмотності 8(9) клас: пропедевтичний курс. – К.: 2013. – 21 с. 4. Літостанський В. В., Іванов В. Ф., Іванова Т. В., Волошенко О. В., Даниленко В. І., Мележик В. П. Основи медіаграмотності: Програма для загально освітніх навчальних закладів 10-11 класів із навчанням українською мовою, а також російською та іншими мовами національних меншинств / В.В. Літостанський, В. Ф. Іванов, Т. В. Іванова, О. В. Волошенко, В. І. Даниленко, В. П. Мележик. – К.: АУП, 2014 – 17 с. 5. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Посібник для

	<p>вчителя / За ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза – К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. – 201 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навчальний посібник/ за ред. Л. А. Найдьоновой, О. Т. Баришпольця. К.: Міленіум, 2010. 440 с. 7. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. — К.: Центр вільної преси, 2013. – 352 с. 8. Онкович Г. В. Технології медіаосвіти / Г. В. Онкович // Вища освіта України; тем. вип. «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: моніторинг якості освіти». – 2007. – Т. 5 (додаток 3). – С. 357-363. 9. Онкович Ганна Медіапедагогіка і медіаосвіта: поширення у світі / Ганна Онкович // Дивослово, 2007. №6. – С.2-4. 10. Пошук і збір інформації: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова, А. Коль. – К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2006. – 308 с. 11. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна та В. В. Літостанського. – К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 447 с. 12. Федоров А.В. Развитие медиакомпетентности и критического мышления студентов педагогического вуза. М.: Изд-во МОО ВПП ЮНЕСКО «Информация для всех», 2007. 616 с. 13. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: Підручник для вчителя / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу/ Перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. – К.: Академія української преси, Центр вільної преси. 2014. – 319 с. – С. 188. <p style="text-align: center;">Література допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мерзлякова О. Профілактика деструктивних впливів мас-медіа: програма занять для молоді. К. : Шк.. світ, 2010. 128 с. 2. Петрунько О. В. Діти і медіа: соціалізація в агресивному медіа середовищі. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2010. 430 с. 3. Як можна протидіяти «фейковим новинам»? : Аналіз. – Київ: Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019 <p style="text-align: center;">Інформаційний ресурс</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності. - https://verified.ed-era.com/ua 2. Веб-сайт «Медіаграмотність» http://osvita.mediasapiens.ua/ 3. Веб-сайт «Медіакритика» http://www.mediakrytyka.info/ 4. Вступ до новинної грамотності. – К.: АУП, 2015. – Режим доступу: http://aup.com.ua/books/hf/ 5. Гуменюк Л. О., Потапова В. І. Практична медіаграмотність для бібліотекарів. – К.: АУП, ЦВП, 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://aup.com.ua/books/mbm/. 6. Детектор Медіа http://detector.media/ 7. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ispp.org.ua/news_44.htm 8. Онлайн-посібник з медіаграмотності «МедіаДрайвер» http://mediadrivеr.online/ 9. Портал «Медіаосвіта та медіаграмотність» http://medialiteracy.org.ua/ 10. Портал Mediasapiens http://ms.detector.media/ 11. Проект «Відкритий світ інформаційних технологій» http://www.idea-ukraine.org/
Необхідне	Комп'ютер/ноутбук тощо

устаткування	
Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Курс передбачає як спільні (участь в обговоренні дискусійних питань під час лекції, захист і обговорення творчого проєкту, дослідження з питань курсу), так й індивідуальні (опрацювання конспектів лекцій, виконання завдань до практичних занять, тестування, розробка творчого проєкту, виготовлення власного медіапродукту)
Оцінювання (онлайн / очно)	Поточний і підсумковий контроль знань і умінь здобувачів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Успішність здобувачів із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, де позитивна оцінка («зараховано») починається від 50 балів. Форма семестрового контролю – залік.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	Успішність здобувачів із дисципліни складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдань і завдань для самостійної роботи), для оцінювання якої призначається 70 %, і результатів контрольних модульних робіт – 30 %. Підсумковим балом є арифметична сума балів, отриманих здобувачем вищої освіти за всі види робіт з освітнього компонента. Максимальна кількість балів становить 100 балів. Виставлення семестрової оцінки за освітнім компонентом регламентується п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/poloj_organiz_ocv_protov_nov2020.pdf). У разі, якщо здобувач вищої освіти вважає оцінку за екзамен або залік необ'єктивною, він може подати звернення про оскарження результатів оцінювання відповідно до процедури (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_10_protov_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf). Перескладання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_2_protov_zabezp_yakist_osvita.pdf . Проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_3_protov_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf .
Чат / сесії	
Форум / теми для обговорень і тривалість	Теоретичні та практичні питання, проблеми, позначені як дискусійні а також ті, що викликають складність у розумінні, будуть обговорюватися під час занять або за допомогою сервісу «Форум» на платформі Освітнього порталу ЛНУ імені Тараса Шевченка.
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	Курс розроблено Бурім О.В., викладачкою кафедри культурології та кіно-, телемистецтва на основі досліджень питань філософії, культурології, політології, соціології, психології, наукових розробок в галузі історії, педагогіки, медіаосвіти як складників

	гуманітарного знання 20-21 століть.
Feedback курсу	Анкетування після завершення вивчення курсу з метою його поліпшення.